

Pel camí de la vida

Lucía Martínez Albert

1 r premi

del Certamen de Narrativa Vila de Mutxamel

2016

avi **a**
Mutxamel

Agència de Promoció del València

***Ajuntament de
Mutxamel***

Agafe amb força la teua mà, aquella que em sostenia quan a penes sabia caminar. L'agafe i et mire i em concentre per retenir aquest instant a la meua ment, com quan amb alegria retrobava la teua mirada en tornar de l'escola. L'agafe, i recorde tot allò que tu ja no pots recordar i vull memoritzar-ho per tal de contar-ho als que vindran darrere. Et mire i pense en totes les coses que ens han faltat per viure, i que ja no paga la pena perquè ara la vida, allò que havíem proclamat amb els braços oberts s'escorre entre els dits i ho retenim inútilment com un tresor.

La vida. La mort. De la que mai volem parlar però que és ben certa. A la que ignorem i amaguem amb altres rostres. Les discussions, la soledat, la desesperació, la malaltia. Morir en vida. La mort que mires de reüll mentre t'aferres a la vida, mentre veus com puja i baixa dèbilment el teu pit, mentre t'hipnotitza el degoteig dels sèrums, mentre unes màquines amb el seu soroll intermitent denoten que hi ha unes constants vitals...

[La vitalitat havia sigut una constant en la seua vida. Des de ben menuda havia sabut el que era treballar de valent. Marcada amb el segell de la guerra, els seus primers anys, fa vora huit dècades, van estar colpits per la penúria i per les cartes de racionament. Després de tanta mort, el rebrot de la vida feia menys trista l'existència i donava esperances d'un futur millor.

Va nàixer amb l'esclafit de la primavera, menudeta, amb uns ulls que semblaven dues olivetes negres i un nas perfectament rodonet. L'anomenaren amb un nom de senyora que ben poc es corresponia al seu cos menut amb vestidets de cotó però que s'estilava a l'època, vull pensar, i prompte els que l'envoltaven triaren un diminutiu més simpàtic que ha mantingut fins ara. Va créixer feliç, especialment quan anava al mas que tenia son pare i jugava amb els animals del corral o quan sa mare l'ajudava a pentinar i a vestir les nines. Des de ben menuda, va anar forjant amistats tant a la ciutat com al poble i va ser molt volguda.

Quan començà a anar a l'escola, havia de caminar quasi una hora fins a arribar al lloc tot carregant una motxilla amb quaderns, molt pesada. Lluïa devanida unes llargues trenes que hidratava amb midó i l'uniforme de l'escola blau obscur que sempre duia ben planxat. No era mala estudiant, tenia una cal·ligrafia que era d'admirar i una dolçor

que encisava les mestres. Li agradava la classe de costura i quedar-se una estona després de la fi de la jornada escolar al pati a llegir novel·les romàntiques d'amagades, abans de tornar a casa]

Estic ací al teu costat, i pense que cap història d'amor que hages pogut llegir al llarg de tota la vida supere la teua pròpia. Quina meravella lluitar per amor, fins al punt de deixar una família, per formar-ne una nova que està ara mateix ací, al teu voltant i que t'estima profundament. Gràcies per ser el fonament d'una nova història que començares amb ben poc, per la que tal vegada no donaven un duro, però que resisteix a l'amor, a l'amor que pot més que la mort. De vegades em pregunte quin sentit té estimar només una persona a la vida, que tal vegada és avorrit, que cal 'experimentar' com ens diu la societat, conèixer més mons, gaudir de més carícies en mans diferents, besar altres llavis... però veig les teues fotografies de jove, al poble, i veig eixe romanç tan pur que encara perdura i no puc més que desitjar estimar i ser estimada d'eixa manera. Un amor que fa front a les adversitats, un amor d'hospital, un amor en *vespino*, un amor d'un estiu etern, un amor apassionat, com deia Quevedo, un amor constant més enllà de la mort...

[La mort, o un rostre que feia pensar en ella, va trucar a la porta una calorosa nit d'estiu, quan les partides a cotos s'allargaven fins a ben entrada la matinada, a soles, amb el seu marit i amb el plaer inconfusible de no haver de matinar l'endemà. Trucaren a la porta amb certa insistència -tal vegada algun fill havia oblidat les claus, Qui seria?- s'aixecà de la cadira de plàstic on se li apegaven les cuixes i es dirigí a la porta a les palpentes, sense encendre el llum. Una cara desconeguda, el rictus seriós, el nom d'un fill, la carretera. La moto. Posar-se en la pitjor situació i que les cames li facen figa, el nus a la gola. L'esperança amb precaució en boca d'aquell home que desitjava que mai haguera trucat a la porta d'eixa calorosa nit d'estiu i que no haguera interromput la mà que per fi anava a guanyar. Moltes paraules de part de l'home que no escoltava i sols una que retenia, perquè és la que més li importava en aquells moments: la vida, la del seu fill, la vida jove que lluitava amb una energia impròpia, valenta, decidida. Agafaren el cotxe, en silenci, i la Carrasqueta li semblà eterna encara que era de nit i eren els amos de la carretera. Com quan va nàixer, sentí a la panxa un fil que tirava amb força cap a l'hospital, eixe cordó umbilical que encara sentia viu, tal vegada per ser el menut dels fills. La incertesa, l'hospital com un laberint que l'engolia, els passadissos idèntics i per fi el nombre de l'habitació on s'estava lliurant una batalla cruenta i on no podia accedir per ordre dels metges. Encara que la tecnologia no estava tan avançada, en poc de temps arriben els altres fills, que s'havien assabentat de la greu notícia i una sola mirada va ser suficient per a

comprendre la preocupació i el dolor d'una mare. La nit era molt llarga i el pronòstic greu. La situació no canviava, es perdia la noció del temps i el pas dels dies i les setmanes. Eren nits de caminar sense rumb pels corredors, amb les mans al cap i sota la llum intermitent dels halògens. Nits de café i de menú d'hospital]

Ací, a l'habitació 316 de l'hospital. Qui anava a dir-me fa tan sols dues setmanes, abans d'anar-me'n de viatge a l'altra banda del món, que passaria aquests mesos més temps a l'hospital que a ma casa. I tu... si fa ben poc eixies de festa i aprenies a ballar salsa i merengue, sempre ben vestida i amb els llavis de roig! De segur que no és tan greu, els metges de vegades exageren i es posen en el pitjor dels casos perquè després l'alegria d'un pronòstic favorable siga major... recordes l'accident de l'oncle? Al principi pensàreu el pitjor però més tard, l'alé de la vida, encara que dèbil, us va donar forces. I mira'l ara! Encara que va ser dur que després de despertar del coma, no us reconeguera al primer cop... Suppose que el dolor que sentires en eixe moment va ser indescriptible, com si una llança et travessés el cor.

De segur que va tot bé finalment i si no és així, tampoc té perquè ser la fi. Fa ara vint anys també et van dir que no hi havia res a fer, que a la teua meravellosa vida li restaven tres mesos i no és per res, però tres mesos han donat per a moltes coses: viatges, alegries, néts i nétes, celebracions de tot tipus i un bon grapat d'entrades de moros i cristians. Eres forta i valenta i com que sé que no pares ni un minut, ací estarem al teu costat per donar-te conversa, per enganxar-nos a les telenovel·les que tant t'agraden a l'hora de la migdiada, per fer diferent cada passeig pel corredor i per aconseguir un somriure en els moments en què la malaltia et furte l'alegria, perquè som conscients que arribaran.

[Era una font d'alegria, encara que quan era necessari es posava seriosa. Una de les coses que més li agradava fer quan es va casar, era anar a sales de ball amb el seu marit i fer-se la copeta de mistela. Sabia com traure's partit i per això, malgrat que tenia els ulls menuts, els pintava de colors vius perquè semblaren més grans. Quan va nàixer el primer fill, gaudia passejant-lo pels carrers amb un carret modern que mai s'havia vist al poble, tot lluint tocats als cabells i vestits colorits, i quan els fills encara eren menuts, passaven dies sencers als bancals i els ensenyaven com llaurar i estimar la terra, aquella que era el seu suport. Com que de jove havia treballat a un forn, retenia a la memòria un grapat de receptes que feien les delícies dels fills i dels amics dels seus fills. Un aniversari no era el mateix sense la coca de molletes o la *tortà* d'ametlla i això ho sabia tothom. A banda de la cuina, li agradava cosir i regalar peücs de llana a l'hivern i decorar samarretes a l'estiu. Però també era una artista fent

quadres de gota, ganxet, i figures amb estany que al Nadal regalava als néts, fills, gendres i nores. Sempre tenia alguna cançó a la ment i no hi havia feina, manualitat o recepta, que no la fera cantant]

Camino verde. Fa ja dies que no pots parlar, que sembla que no notes la nostra presència, ni la meua mà que sosté la teua i t'acaricia, i t'has posat a cantar de sobte *Camino Verde*, la cançó d'Antonio Molina, la que el iaio et cantava a cau d'orella mentre recorrieu els pobles de la *contornà* damunt d'aquella *vespino* blava, agafada a la seua cintura. Quines coses deuen estar passant per la teua ment ara mateix, quan els metges diuen que no hi ha res a fer, perquè una melodia de fa dècades et faça somriure? Que no estaràs recordant eixe xicot d'ulls blaus i pell bruna? El primer t'estime, els passejos clandestins i el calfred que et recorreria el cos la primera vegada que us agafàreu de la mà? Sé que el sents ben a prop i que si poguera, vindria a saludar-nos a tota la família, just ara que som tots veient de peu la cavalcada de reis a la televisió diminuta de l'habitació 316 de l'hospital. Sé que vindria i coneixeria els néts que ja no ha conegut i que pregunten per ell quan el veuen a les fotografies, que jugaria amb ells igual que ho va fer amb mi, que els contaria les històries que a mi em contava del seu estimat poble i la seua gent i que els ensenyaria orgullós la seua hemeroteca personal que, sense saber-ho, va conduir la meua vocació professional.

Però sé que està a punt d'agafar-te de la mà i dur-te amb ell, que t'espera per ballar de nou ara que has après més passos a les classes dels últims anys, que té ganes de veure els ulls negres i els llavis de roig, que vol que li contes tots els viatges que has fet i el que l'has enyorat. Vol que li contes el que l'estimem, que teniu un nét que es pareix molt a ell de jove, que al xicotet li han posat el seu nom i que té una néta molt especial. I per això, agafa amb delicadesa la teua mà i en un sospir et deixes caure en els seus braços mentre nosaltres acceptem allò que no volíem acceptar alhora que sabem que ja descansas i que vas a ser feliç.

Diu la cançó: "*Hoy he vuelto a pasar por aquel camino verde y en el recuerdo se pierde toda mi felicidad*" i no hi estic d'acord. Hui i cada dia intente passar pel camí de la teua vida, que és la meua, i més que perdre la meua felicitat en el record, la retrobe. La retrobe en cada consell que em vas donar i que mai oblide, cada vegada que faig coca de molletes seguint la teua recepta, cada vegada que em lleve la vergonya al ballar, cada vegada que veig la nostra família, que no haguera estat possible sense tu, i cada vegada que recorde el teu somriure anestesiats en els acords de Molina.

I encara que *ploren les margarides*, els ulls negres com dues olivetes sé que no ho faran perquè el nostre amor, que resta viu, és més fort que la mort.